

НАДЗВИЧАЙНА
ДИПЛОМАТИЧНА МІСІЯ УКРАЇНСЬКОЇ
НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ
У ПРАЗІ

MIMOŘÁDNÁ
DIPLOMATICKÁ MISE UKRAJINSKÉ
LIDOVÉ REPUBLIKY

Ч. 192/0:К.

Прага, дні 11

Марта 1921 р.

241
Kancelarie Directorii
ОДЕРЖАНО
Белогом
дня 1921 р.
ВХЛ

ВІСЬОКОПОВАЖНОГО ПАНА КЕРУЮЧОГО СПРАВАМИ
ДИРЕКТОРИЇ У.Н.Р.

Українська Дипломатична Місія в Празі має честь
при цьому прислати десять примірників 53-го числа "Три-
буни" з інтерв'ю про Українську справу Пана Головного
Отамана.

Скільки були б бажані ще далші примірники, прому
нас повідомить про скількість і ми негайно їх вишлемо.

Голова Місії

М. Свободанський

В. С. Секретарь

Місії

Васильченко

109
содета
Науцісний 90
Радичіві
УК-своі
Гр. Свободанський
Кавалерія
Степанів
Монументу
Дипломатичній
А. Пашков
С. Пашков
Корні
Місія

508

8/11

25/12/21
Над. сек. Головного
Коллежскому 4351

Кажуть, що це
Михайло Грушевський
"Вірність"
109

109-Горедрук з Гемської, Київана "242"
Ву з Береза 1. 52. 509

Наш співробітник мав розмову з Головним Отаманом Військ У.Н.Р. С. ПЕТЛЮРОЮ.

В своїй розмові Голова У.Н.Р. торкнувся ряду важливіших питань Української і міжнародної політики.

- Я знаю - почав Головний Отаман - що серед Чеського громадянства є групи, для яких справа неминучості державної самостійності України в питанню про розв'язання східної Європейської проблеми не являється остаточно вирішеною.

Я гадаю, що факти і події недалекої будучини переконать навіть найбільш неймовірних і коротковорих. Мусить стати очевидним в близькій будучині для всіх, що справа встановлення порядку, спокою і демократичного ладу та свободи по за визнанням державної самостійності України на нашій території є виключеною річчю.

Наша політична література і наука дає багатий матеріал для обґрунтовки самостійності нашої Республіки з поглядів історичного, економічного і політичного. Наші письменники й учені, сини нації, що борються за своє національне і державне Я, завжди звертали велику увагу на це питання. Ті, хто хотів би мати обґрунтовку наших державних домагань, можуть знайти в нашій літературі вичерпуючий матеріал.

Я вважаю необхідним підкреслити лише один момент. Закордоном при слабому знайомстві з Російськими відносинами, не уявляють, що революція в колишній Росії була не стільки революцією в Західно-Європейському значенні цього слова, скільки процесом розкладу і розпаду, що явився наслідком війни. Український народ, який в своїй основній масі складається з селянства, здорового і економічно і морально, порівнюючи менше підпав впливові цього розкладового процесу. Анархія, що зветься совітським устроєм, пренесена до нас чужими нам чинниками, а через це встановлення ладу і порядку означає для нас визволення від влади і впливу цих чужих для нас чинників, означає здобуття державної самостійності.

109 / 213510
Ми провадимо за наше національно-державне визволення боротьбу більше як три роки. Ми не спиняли її і не спинемо доки своєї мети не досягнемо.

Для нас ясно, що єдина неподільна Росія вже вмерла і не може бути відновлена. На її території повстав ряд національних держав, а росіяне знову в державному сенсі увійдуть лише в межі лише етнографічної своєї поселеності. Я певен, що з багатьма з тих держав, які утворять нове життя на території давньої імперії царів, Українська Народня Республіка зав"яже ближчі й тісніші стосунки. Говорити про форми, в які можуть вилитися ті стосунки, було би передчасним і зараз нереальним.

Для відродженої України в справі налагодження її економічного життя будуть мати велике значення тісніші відносини з її близькими сусідами - з Чехословацькою Республікою з"окрема. Українські ринки в високій мірі потребують тих товарів, які може поставити розвинена Чеська промисловість. Природні багатства України дають широке поле для пристосування чужого капіталу. Поруч з цим Україна, за часи теперішньої своєї ізоляції, нагромадила у себе велику кількість сільсько-господарчих продуктів, для яких потрібні ринки. Було би логічним і відповідаючим взаємним інтересам між Україною та Чехо-Славією використати цю ситуацію.

Я підкреслюю ще раз: своєї боротьби ми не спинемо. Коли сучасне політичне становище робить передчасним виступ нашої організованої військової сили, то це не значить що національна робота і боротьба на Україні припинилась. Зусилля народньої стихії там, на Україні, гармонійно і організовано переплітаються з заходами Уряду У.Н.Р. Всі звістки, що одержуються з України, свідчать про те, що національна енергія і гнів народу нашого нагромаджуються і головним зусиллям з боку Головної Команди та Уряду У.Н.Р. є використання стихійно-народнього руху в найбільш організованій формі. Я можу ствердити: повстанчеський рух на Україні, про який так багато пишуть в Європі, буде

102

3576/114

розвиватись і далі, або пригасаючи і зникаючи на певний період, або знову вибухаючи в ширших розмірах, відповідно до нашої ситуації, відповідно до вказівок од Державної влади. Я гадаю, що близький час внесе певну ясність в політичне становище Східньої Європи і покаже, оскільки безпідставними є надії тих, хто вважає можливим мирне співжиття з більшовиками. Штабні відомости дають основи думки для ствердження широкої військової підготовчої праці більшовицького командування, яке провадить цю роботу на широкому фронті і в широким розмірах. Військові події швидко можуть стати фактом. В Західній Європі і тим державам, що являються аванпостом іі на сході, доведеться знову вступити в боротьбу з більшовиками. Робота Уряду Української Народньої Республіки пристосована до того, аби в близький весняний період міг бути використаний як слід для справи. Не маючи можливости говорити ширше і конкретнійш з цього приводу, зазначу лише одне: з огляду на те, що ми не хочемо бути тільки гарматним мясом для Європи, як було досі, ми відновимо боротьбу регулярно-військовою силою і надамо відповідний темп боротьбі на Україні лише на тих умовах, що будуть одповідати гідности нашого народа і датуть нам гарантії успішного зреалізування наших зусиль.

Як моя робота, так і робота Уряду У.Н.Р. не складається лише з військових інтересів та політичної підготовки до майбутніх акцій. Я цілком рахуюсь з тими труднощами, котрі ми зустрінемо на нашій території, зрйнованій російськими населениками й окупантами. Ми провадимо тепер велику працю по підготовці того державного апарату, який би міг почати налагоджування зруйнованого життя в краю. Розроблені плани і схеми цієї відбудови, утворено кістяк нашого майбутнього державно-адміністративного апарату. Робиться все, щоби на нашій території відбудовуюча робота почалась би негайно, вже на другий день. Я думаю, що за допомогою тих значних наших національних і державних сил, які утворилися за час нашої визвольної

189
215 572
боротьби, які за три роки в умовах військової боротьби
могли розвинути до високої степені наш кооперативний
рух, утворитя і заховати національну школу, ми позитив-
но розв'яжемо питання державної і економічної відбудови
краю.

Я повинен констатувати, що наша визвольна боротьба серед
політичних кол Західньо-Європейських держав на протязі
цих трьох років зробила нас і знаними і популярними.
До певної міри нам уже пощастило знищити серед Європей-
ських чинників результати і впливи політики Росії, під ча-
в'єднання в яком нас в Європі перестали було трактувати
як самостійно окрему націю. Зріст нашої моральної сили
серед миродатних Європейських чинників, дає мені підстав
думати, що близьким є вже той час, коли Українська Народна
Республіка буде визнана Європейськими державами. Рішучий
зараз кола держав Антанти, оскільки вони заінте-
ресовані швидким розв'язанням проблеми Сходу Європи, по-
винні стати на ґрунт визнання і реальної допомоги Укра-
їнській Народній Республіці, бо остання є неминучим і не-
одмінним чинником для встановлення порядку, спокою і по-
літичної рівноваги на Сході Європи. Схід Європи, колишня
Росія, загрожує нині спокою цілої Європи і до певної
міри цілого світа. Я скажу: спокій в Європі буде гаран-
тований тільки тоді, коли наша Українська Держава оста-
точно закріпиться і затвердиться. Наше географічне поло-
ження робить з України найбільш зручний і короткий шлях
з Європи до Азії. При цьому нашому становищі ми завжди
будемо заінтересовані в піддержці миру, спокою і політич-
ної рівноваги. Я певен, що ми його будемо підтримувати в
іншими сусідніми державами, реальні інтереси котрих ^{так само} вимо-
гають цього. З окрема я думаю, що на цьому ґрунті у нас
навякнуться близькі стосунки з Чехо-Словацькою Республікою
яка стаючи вже на ґрунт порозуміння і близьких відносин з
Польською Річчю ^{більш} Досполитою, виявить активний інтерес, ніж
досі було, до проблеми Сходу Європи, а тим самим і до пи-
тання про відношення до України.